

[Viggo Starcke.]

hvad der hedder kapitalværdier, bare sådan et lille overtræk af skimmel på hele den store bold, der svæver i verdensrummet. Jeg gad egentlig nok vidst, hvorledes en almindelig forsamling af landboere ville opfatte den højtærede statsministers udtalelse, idet hovedparten af den danske bondestand dog er ganske klar over, at er der noget, de ikke kan undvære, er det jorden. Hvis bygningerne brænder, kan man bygge nye bygninger op, hvis besætningerne dør eller bliver slået ned, kan man skaffe sig andre besætninger, men tager man jorden fra en bonde, er der ikke meget bonde tilbage. Det samme gælder jorden under en bygning, byggegrundenes problem i byerne, det samme gælder arbejdspladsen for arbejderne. Jorden er den uundværlige forudsætning for enhver form for produktion, for enhver form for menneskeligt liv, og det, at man i øjeblikket kan vurdere bygninger og maskiner og redskaber sådan, at hvis man trækker dem fra en ejendoms værdi, bliver der ingenting tilovers til jorden, er jo en kunstig opstilling, en slags slagterivurdering, for efter en slagterivurdering vurderes mørbrad og skinke højere end hjertet, men det er ikke altid, de levende væsener vurderer det i samme rækkefølge.

Jeg kan nævne overfor den højtærede statsminister, at i 1880 kunne efter den københavnske stadsarkivar, dr. Villads Christensens beregninger en fuld grundskyld have givet dobbelt så stort et beløb som samtlige statsskatter, amtsskatter og kommunale skatter. Endnu før den første verdenskrig ville den fulde grundskyld have givet mere end den samlede skattebyrde, der dengang lå nede på det rørende lille beløb 120 mill. kr. Endnu i 1919, da retsforbundet blev stiftet, ville den fulde grundskyld have dækket samtlige udgifter til stat, amter og kommuner. Den udvikling, som er sket i de sidste 30 år, har retsforbundet ikke noget ansvar for. Det har ikke været en udvikling til det bedre, men den er ikke uigenkaldelig, og vi vil fra vor side påtage os at føre udviklingen frem igen, så vi kan nå det resultat, at skattelovgivningen kommer til at hvile på et retfærdigt grundlag og grundskylden kommer til at dække de offentlige udgifter.

Såvidt jeg forstod den højtærede statsminister, mener han, som jeg har hørt andre venstremænd sige det, at jorden nærmest er

værdiløs. Jeg vil opfordre den højtærede statsminister til at spørge sin kollega i forsvarsministeriet, hvor man i almindelighed vurderer „værdiløs“ jord til at være ca. 7 000 kr. værd pr. td. land — det er i gennemsnit 7 gange så meget som den almindelige ejendomsskyldvurdering af jord.

Se, dengang den højtærede statsminister og jeg var meget unge, fandt der endnu en betydelig emigration sted fra Europa, fordi man endnu nogle steder i verden kunne finde herreløs jord eller meget billig jord, hvor man kunne bygge sig en virksomhed op fra grunden. I dag lever menneskeheden for første gang i menneskenes historie i en periode, hvor al jord over hele kloden er beslægtet, er spærret for ungdommen og for arbejdet, og derfor har jordspørgsmålet i dag en betydning, som det aldrig nogensinde før har haft. I dag er der ingen steder, hvor man kan emigrere hen og finde åben, jomfruelig jord. Den eneste væsentlige emigration, der finder sted i vore tider, er flugten og emigrationen fra østrummet til Vesteuropa, hvorimod den udvandring, som finder sted fra det vestlige Europa til det østlige Europa, praktisk talt er lig nul.

Jeg har set, at det ærede medlem hr. Aksel Larsen fornylig har prøvet at foretage en rejse østpå, dog med det resultat at han vendte tilbage her til Danmark, og jeg kunne tænke mig at spørge det ærede medlem hr. Aksel Larsen, om ikke han kunne tænke sig at være en foregangsmand, en pioner i retning af at gennemføre en virkelig emigration østpå.

Til den højtærede statsminister vil jeg gerne sige, at når han taler om, hvorvidt jordspørgsmålet er en detail eller en fundamental realitet, så er det en skønssag. Retsforbundet tillægger jordspørgsmålets løsning fundamental betydning. For den højtærede statsminister er det, såvidt jeg forstår, en detail, men dog en detail, som man kan tale om.

Den højtærede statsminister sagde desuden — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Måske vil han“ — det er altså mig — „endog se, at der på adskillige punkter er en ikke ringe grad af overensstemmelse mellem hans partis og regeringens mål, hvorfor et praktisk samarbejde måske kunne overvejes, fordi man herved ville komme målene et stykke nærmere. Skete dette, er jeg enig i, at retsforbundet i de år, der kommer, kunne indtage en både